

Sandnes kommune
Postboks 583
4305 Sandnes
Att. Janne Weisser

Kontakt saksbehandler

John Inge Johnsen, 51 56 89 09

Dispensasjon til plassering av skulptur på gnr. 49/20 Stokkalandsvatnet fuglefredingsområde, Sandnes kommune

Fylkesmannen i Rogaland gir dispensasjon fra verneforskriften for Stokkalandsvatnet fuglefredingsområde til etablering av en kunstsulptur ved turvei på sørvestsiden av vatnet, da tiltaket ikke er i nevneverdig konflikt med verneformål og verneverdier. Dispensasjonen er gitt med vilkår om at skulpturen må plasseres i umiddelbar nærhet (max. 4 m) av turveien for å redusere mulig forstyrrelser.

Bakgrunn

Vi viser til søknad av 14.07.2019 og tidligere kontakt om utplassering av en kunst-skulptur «Maskinistens lunger» i Stokkalandsvatnet fuglefredingsområde på gnr. 49/20 på sørvestsiden av vatnet, og like nord for eksisterende turveg. Hensikten med kunst i uterom i Sandnes kommune er blant annet til å bidra til ett levende bymiljø og bidra til økt trivsel gjennom opplevelsen av kunst.

Konkurransesvinneren Markus Bråten har i sitt forslag ønsket en plassering av kunstverket innenfor vernesonen, da det er bygd opp rundt denne plasseringen og historikken i området. Skulpturen som har form som et tre med røtter over bakkenivå, vil være armert med syrefast stål for at den skal være sterk nok til å motstå vær, vind og unger som leker. Det er lagt ved modelltegning som viser utforming og størrelse. Skulpturen vil bli 2,10 m høy, og plassering er vist på kart og tegning/landskapsmodell. Fundamentet vil bli i betong og ha enkel utforming i og med at skulpturen i sitt design vil bli ganske stabil og kunne stå oppreist på egenhånd.

Hjemmelsgrunnlag

Stokkalandsvatnet fuglefredningsområde ble fredet etter naturvernloven ved kongelig resolusjon 20.12.1996, med endret forskrift av Direktoratet for naturforvaltning 18. juli 2008. Naturvernloven er erstattet av naturmangfoldloven av 19.06.2009 og § 48 gjelder framfor den generelle dispensasjonshjemmelen i verneforskriften pkt. VIII. Videre skal

rettsprinsippene i §§ 8 -12 legges til grunn ved en konkret vurdering av konsekvensene av omsøkte tiltak. Fylkesmannen i Rogaland er satt til å forvalte verneområdet.

I følge verneforskriften pkt. III er formålet med fredningen å bevare et viktig hekkeområde for ulike våtmarksfugl.

I verneforskriften pkt. IV-1: heter det at vegetasjon som er viktig for fuglenes livsmiljø er fredet mot skade og ødeleggelse.

I pkt. IV-2: heter det at dyrelivet, herunder hi, reir og egg, er fredet mot skade, ødeleggelse og forstyrrelse.

I pkt. IV-3: må det ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, herunder mellom annet oppføring av faste innretninger, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse. Opplistingen er ikke uttømmende.

I pkt. IV-4: Motorisert ferdsel til vanns og til lands samt lavt flyvning under 300 m er forbudt

Dispensasjonshjemmel § 48 i naturmangfoldloven:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vurdering

Utplassering av omsøkte skulptur kommer i strid med verneforskriften, og krever etter Fylkesmannens vurdering dispensasjon. Dispensasjonshjemmelen er etter § 48 i naturmangfoldloven (NML). Tiltaket skal ikke være i strid med verneformålet, eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Det er utarbeidd skjøtselsplan for området i 2005 og kunnskapen om området er relativt god. Området utgjør et svært viktig og mye benyttet friluft- og rekreasjonsområde for befolkningen i deler av Sandnes kommune. Store deler av nærområdet er utbygd med boligfelt like ved vatnet. Det er ellers etablert turveg rundt vatnet som er mye nyttet gjennom hele året. Videre er det etablert en gapahuk på utsiden av verneområdet, om lag 40 m sørøst for omsøkte plassering.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Prinsippet skal nyttes i tilfeller der det kan være tvil om konsekvensene for miljø og verneverdier. Det er utarbeidd skjøtselsplan for området, og vår kjennskap til spesielle verneverdier er gode. Dette tilsier at omsøkte tiltak kan gjennomføres uten varig skade eller svekking av verneformålet, så lenge vilkår for dispensasjonen blir oppfylt.

Det vil ellers alltid være ulike syn og oppfatning om hva som bør tillates innenfor ett verneområde, og ett tiltak kan fort føre til presedens i forhold til lignende søknader. Det er

Sandnes kommune som står som søker og som er eier av eiendommen hvor skulpturen ønskes plassert. Tiltaket er såpass spesielt at vi vurderer faren for presedens som liten.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

Vernegrensen er trukket relativt nær vatnet i vestre deler, og arealene mellom etablert turveg og vatnet vurderes av den grunn som mindre interessant med tanke på hekkeplass for våtmarksfugl. Den vestre delen av vatnet fyller likevel viktige funksjoner som oppvekstområde for hekkende fugl, og rasteområde for trekkende fugl, og det er av den grunn viktig at plasseringen av skulpturen skjer nærmest mulig turveien, hvor det allerede foregår ferdsel.

Omsøkte plassering er vist med ett kryss på odden på kartet nord for turvegen, nær 10 m inn i verneområdet. Dette samsvarer ikke helt med det som er vist på landskaps-modellene hvor skulpturen er plassert nærmere veien. For å redusere mulig forstyrrelser vil vi derfor sette som krav at plasseringen her skjer innenfor en avstand på max. 4 m fra turveien.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Søker er fullt og helt ansvarlig for alle kostnader med tiltaket, og senere vedlikehold.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

Det er motorisert ferdselsforbud i verneområdet. Vernegrensen følger langsmed turveien på den aktuelle eiendommen, slik at tilkjøring og fundamentering kan skje uten vesentlige eller varige følger for verneområdet.

Lokaliseringen av kunstsulpturen vil så langt vi kan se ikke føre til vesentlige eller varige følger for området. Skulle tiltaket mot formodning vise seg å gi en negativ virkning på verneområdet, vil vi forbeholde oss retten til å kreve skulpturen flyttet.

Konklusjon:

Fylkesmannen finner ikke at omsøkte tiltak er i nevneverdig konflikt med verneformål og verneverdier, og gir dispensasjon fra verneforskriften § IV-3 og IV-4, jf. § 48 til utplassering/etablering av omsøkte kunstsulptur. Tiltakets karakter og plassering gjør at vi vurderer faren for presedens som liten.

Det er knyttet følgende vilkår til dispensasjonen:

- Plasseringen må flyttes nærmere turveien enn det som er markert på kart i søknaden. For å redusere mulig forstyrrelser må plasseringen i felt skje innenfor en avstand på max. 4 m fra turveien.

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, innen 3 uker fra mottak. En eventuell klage skal sendes om Fylkesmannen i Rogaland for uttale.

Med hilsen

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernsjef

John Inge Johnsen
naturvernkonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent